Lietas arhīva Nr. A42-00430-22/3
ECLI:LV:ADRJRIT:2022:0519.A420211321.6.S

ADMINISTRATĪVĀ RAJONA TIESA
RĪGAS TIESU NAMS

S P R I E D U
LATVIJAS TAUTAS VĀRDĀ

Rīgā 2022.gada 19.maijā

Administratīvā rajona tiesa šādā sastāvā:
tiesnese M. Miķelsone,

piedaloties pieteicējai /pers. D/ un pieteicējas pilnvarotajam pārstāvim /pers. E/, kā arī atbildētājas Rīgas valstspilsētas pašvaldības pusē pieaicinātās iestādes Rīgas domes pilnvarotajam pārstāvim /pers. F/,

mutvārdu procesā, izmantojot *Microsoft Teams* videokonferenču rīku, atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz /pers. D/ pieteikumu par labvēlīgāka administratīvā akta izdošanu, ar kuru tiktu dzēsts nekustamā īpašuma /adrese A/, /kadastra numurs A/, un /adrese B/, /kadastra numurs B/, nodokļa parādnieka un ar to saistītā nokavējuma nauda pilnā apmērā.

Aprakstošā daļa

[1] Ar Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas zemesgrāmatu nodaļas 1998.gada 13.janvāra lēmumu pieteicējai /pers. D/ tika nostiprinātas īpašuma tiesības uz nekustamo īpašumu /adrese A/, /kadastra numurs A/ (turpmāk – Nekustamais īpašums Nr.1).

Ar Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas zemesgrāmatu nodaļas 2004.gada 5.marta lēmumu pieteicējai tika nostiprinātas īpašuma tiesības uz dzīvokļa īpašumu /adrese B/, /kadastra numurs B/ (turpmāk – Nekustamais īpašums Nr.2).

Ar Rīgas pilsētas Ziemeļu rajona tiesas 2015.gada 31.marta spriedumu lietā Nr.C32232315 pasludināts pieteicējas maksātnespējas process.

Ar Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas zemesgrāmatu nodaļas 2016.gada 17.marta un 2017.gada 14.septembra lēmumiem pieteicējai īpašuma tiesības uz Nekustamo īpašumu Nr.1 un Nekustamo īpašumu Nr.2 ir izbeigušās.

Ar Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2018.gada 5.oktobra lēmumu lietā Nr.C32232315 apstiprināta pieteicējas bankrota procedūras pabeigšana, apstiprināts saistību dzēšanas plāns un pasludināta saistību dzēšanas procedūra.

Ar Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2020.gada 14.decembra lēmumu lietā Nr.C32232315 nolemts apstiprināt pieteicējas saistību dzēšanas procedūras izbeigšanu, atbrīvot pieteicēju no atlikušajām parāda saistībām, kuras norādītas pieteicējas saistību dzēšanas plānā, kā arī izbeigt pieteicējas maksātnespējas procesu (turpmāk – Spriedums).

[2] Ar Rīgas domes (turpmāk – Dome) Pašvaldības ieņēmumu pārvaldes (turpmāk – Pārvalde) 2021.gada 19.marta lēmumu Nr.PIP-21-4611-ap (turpmāk – sākotnējais lēmums) (*lietas 27.–29.lapa*) dzēsta saistību dzēšanas plānā iekļautā pieteicējas nekustamā īpašuma nodokļa pamatparāda summa 109,93 *euro* un ar to saistītā nokavējuma nauda. Vienlaikus sākotnējā lēmumā atzīts, ka nokavēto kārtējo nekustamā īpašuma nodokļa maksājumu pamatparādu 675,97 *euro*, kas nav iekļauts saistību dzēšanas plānā, un ar to saistīto nokavējuma naudu dzēst nav pamata.

Nepiekrītot sākotnējam lēmumam daļā, ar kuru atteikts dzēst nekustamā īpašuma nodokļa pamatparādu un ar to saistīto nokavējuma naudu pilnā apmērā, pieteicēja vērsās Domē (*lietas 36.–38.lapa*).

[3] Ar Domes 2021.gada 17.maija lēmumu Nr.RD-21-220-ap sākotnējais lēmums atstāts negrozīts (turpmāk – Lēmums) (*lietas 19.–22.lapa*). Lēmums pamatots ar turpmāk norādītajiem argumentiem.

[3.1] Atbilstoši Maksātnespējas likuma 128.panta ceturtajai daļai finanšu līdzekļi, ko maksātnespējas procesa administrators ieguva, izsolē realizējot pieteicējas Nekustamo īpašumu Nr.1 un Nekustamo īpašumu Nr.2, bija novirzāmi maksātnespējas procesa ietvaros pieteikto kreditoru prasījumu apmierināšanai, tai skaitā arī Pārvaldes pieteiktā kreditora prasījuma apmierināšanai.

Kā izriet no Maksātnespējas likuma 164.panta pirmās daļas un Civilprocesa likuma 363.^{28} panta pirmās daļas 4.punkta, 363.^{35} panta trešās daļas un 363.^{36} panta otrās daļas, tiesa var atbrīvot parādnieku no parāda saistībām, kas ir iekļautas fiziskās personas saistību dzēšanas plānā.

Ievērojot minētās tiesību normas un Spriedumā atzīto, secināms, ka Pārvalde pamatoti pieņēma sākotnējo lēmumu.

[3.2] Atbilstoši likuma "Par nekustamā īpašuma nodokli" 7.panta trešās daļas 2.punktam, ja īpašumu atsavina, veicot maksātnespējas procesu vai vēršot piedziņu uz nekustamo īpašumu, bijušā īpašnieka nekustamā īpašuma nodokļa maksāšanas pienākums izbeidzas ar nākamo mēnesi pēc dienas, kad stājies spēkā tiesas nolēmums, ar kuru apstiprināta nekustamā īpašuma izsole.

Līdz ar to pieteicējai par Nekustamo īpašumu Nr.1 nekustamā īpašuma nodokļa maksāšanas pienākums izbeidzās ar 2016.gada 1.februāri, savukārt par Nekustamo īpašumu Nr.2 – ar 2016.gada 1.jūliju.

No likuma "Par nekustamā īpašuma nodokli" 6.panta trešās daļas, 9.panta pirmās daļas, Maksātnespējas likuma 139.panta 6.punkta, 172.panta

ceturtās daļas 2.punkta un piektās daļas, kā arī likuma "Par nodokļiem un nodevām" 26.panta sestās daļas 5.punkta un 29.panta otrās daļas izriet, ka kārtējie nodokļa maksājumi netiek iekļauti saistību dzēšanas plānā, netiek dzēsti kā neizpildītās saistības saistību dzēšanas procesa laikā un ir maksājami noteiktajos termiņos saskaņā ar izdotajiem maksāšanas paziņojumiem.

Kā izriet no pieteicējas nekustamā īpašuma nodokļa maksātāja apvienotā konta Nr.1190842 2021.gada 12.maija pārskata, pieteicēja uz 2021.gada 12.maiju ir parādā Rīgas pilsētas pašvaldības budžetam par Nekustamo īpašumu Nr.1 un Nekustamo īpašumu Nr.2 kārtējo nekustamā īpašuma nodokļa maksājumu pamatsummu 675,97 *euro* un nokavējuma naudu 270,38 *euro*, kopā 946,35 *euro*.

Tādējādi ar sākotnējo lēmumu pamatoti atteikts dzēst nekustamā īpašuma nodokļa pamatparāda summu un ar to saistīto nokavējuma naudu, kas izveidojusies pēc pieteicējas maksātnespējas procesa pasludināšanas, t.i., no 2015.gada 1.aprīļa, un kas netika iekļauta pieteicējas saistību dzēšanas plānā.

[3.3] No Maksātnespējas likuma 137.panta un 138.panta 2.punkta izriet, ka administratoram ir tieši tiesības nevis pienākums segt fiziskās personas maksātnespējas procesa izdevumus. Proti, juridiskās personas vietā iestājās administrators un tieši administratora pienākums ir veikt kārtējos nodokļu maksājumus, savukārt par fiziskās personas kārtējo nekustamā īpašuma nodokļa maksājumu veikšanu pēc maksātnespējas procesa pasludināšanas ir atbildīgs nodokļu maksātājs, proti, maksātnespējīgā fiziskā persona.

Apstāklis, kā maksātnespējas procesa administrators izmanto maksātnespējas procesa ietvaros iegūtos naudas līdzekļus, nemaina pieteicējas pienākumu veikt kārtējos nekustamā īpašuma nodokļa maksājumus pēc maksātnespējas procesa pasludināšanas. Rīgas valstspilsētas pašvaldības kompetencē neietilpst administratora darbības kontrole un rīcības izvērtējums.

[4] Administratīvajā rajona tiesā saņemts pieteicējas pieteikums par labvēlīgāka administratīvā akta izdošanu (*lietas 4.–7., 13.–18., 97.–102.lapa*). Pieteikums pamatots ar turpmāk norādītajiem argumentiem.

[4.1] Dome nav ņēmusi vērā, ka Spriedumā konstatēts, ka pieteicēja ir nokārtojusi visas saistību dzēšanas plānā iekļautās saistības, un nolemts apstiprināt pieteicējas saistību dzēšanas procedūras izbeigšanu un atbrīvot pieteicēju no atlikušajām parāda saistībām, kuras norādītas saistību dzēšanas plānā, un izbeigt fiziskās personas maksātnespējas procesu.

[4.2] Pieteicēja ar 2018.gada 17.septembra iesniegumu apstrīdēja aprēķināto nekustamā īpašuma nodokļa summu pamatotību un to apmaksas pienākumu, bet atbildi uz iesniegumu nesaņēma.

Ņemot vērā, ka pieteicējai konkrētajā laikā bija pasludināta maksātnespēja, nekustamā īpašuma nodokļa paziņojumus apstrīdēt bija tiesības tikai ieceltajam maksātnespējas procesa administratoram.

Vienlaikus nekustamā īpašuma nodokļa pamatparāds un ar to saistītā nokavējuma nauda ir radusies pieteicējai ieceltā maksātnespējas procesa administratora pieļautās prettiesiskās rīcības dēļ. Proti, savlaicīgi netika realizēti nekustamie īpašumi, iespējami ātri un savlaicīgi netika apmierināti kreditoru prasījumi, kreditori savlaicīgi nesaņēma viņiem pienākošās naudas summas, kā rezultātā nekustamie īpašums nevarēja tikt pārreģistrēti uz pircēju vārda un nepamatoti ilgi pēc izsoļu veikšanas 2015.gada 10.septembrī un 2016.gada 18.martā atradās pieteicējas īpašumā, kas pieteicējai un viņas ģimenei izraisīja arī emocionālus pārdzīvojumus.

[4.3] Lēmumā nepareizi iztulkotas tiesību normas – Maksātnespējas likuma 64., 128., 137., 138., 139., 164., 172., 173. un 174.[1] pants, Civilprocesa likuma 363.[28], 363.[35], 363.[36] pants, likuma "Par nodokļiem un nodevām" 26., 29.pants, likuma "Par nekustamā īpašuma nodokli" 6., 7., 9.pants un Administratīvā procesa likuma 4., 81.pants. Turklāt nepamatoti pilnībā atstāta bez ievērības pieteicējas sniegtā informācija, dokumenti un viņas viedokli pamatojošie motīvi. Tādējādi Lēmums ir neobjektīvs, netaisnīgs un nepamatots.

[5] Administratīvajā rajona tiesā saņemtajā rakstveida paskaidrojumā Dome pieteikumu neatzīst un uzskata to par nepamatotu, pamatojoties uz Lēmumā norādītajiem argumentiem (*lietas 35., 110.–111.lapa*).

[6] Tiesas sēdē pieteicēja uzturēja pieteikumu, pamatojoties uz pieteikumā norādītajiem argumentiem. Savukārt Domes pilnvarotais pārstāvis pieteikumu neatzina, pamatojoties uz Lēmumā norādītajiem argumentiem.

Motīvu daļa

[7] Tiesa, izvērtējot lietā esošos pierādījumus kopsakarā ar lietas dalībnieku sniegtajiem paskaidrojumiem, secina turpmāk minēto.

[8] Ar Rīgas pilsētas Ziemeļu rajona tiesas 2015.gada 31.marta spriedumu lietā Nr.C32232315 pasludināts pieteicējas maksātnespējas process un par maksātnespējas procesa administratoru iecelts sertificēts administrators /pers. L/.

Dome 2015.gada 30.aprīļa vēstulē Nr.PIP-15-5250-nd/7-9 pieteica kreditora prasījumu 118,50 *euro* (pamatprasījums – 118,45 *euro*, nokavējuma nauda – 0,05 *euro*) apmērā par nesamaksāto nekustamā īpašuma nodokli cita starpā par Nekustamo īpašumu Nr.1 un Nekustamo īpašumu Nr.2 par periodu no 2014.gada 1.oktobra līdz 2015.gada 31.martam (*lietas 84.–86.lapa*). Šādā apmērā Domes kreditora prasījums tika iekļauts pieteicējas saistību dzēšanas plānā (*lietas 63.–64.lapa*).

Ar Rīgas pilsētas Ziemeļu rajona tiesas 2017.gada 18.aprīļa lēmumu administrators /pers. L/ atcelts no maksātnespējas procesa administratora pienākumu pildīšanas pieteicējas maksātnespējas procesā. Savukārt ar Rīgas pilsētas Ziemeļu rajona tiesas 2017.gada 24.aprīļa lēmumu par konkrētās maksātnespējas procesa lietas administratoru iecelts administrators /pers. M/.

Pieteicēja no Domes kreditora pamatprasījuma summas veica maksājumu 8,52 *euro* vērtībā, savukārt ar Spriedumu pieteicēja atbrīvota no atlikušajām parāda saistībām, kuras norādītas saistību dzēšanas plānā.

Ievērojot minēto, ar sākotnējo lēmumu dzēsta saistību dzēšanas plānā iekļautā pieteicējas nekustamā īpašuma nodokļa pamatparāda summa 109,93 *euro* un ar to saistītā nokavējuma nauda. Vienlaikus sākotnējā lēmumā konstatēts, ka saskaņā ar Pārvaldes nekustamā īpašuma nodokļa uzskaites datiem pieteicējai uz 2021.gada 18.martu ir kārtējā nekustamā īpašuma nodokļa parāds 675,97 *euro* un ar to saistītā nokavējuma nauda, kas nav iekļauta saistību dzēšanas plānā (*lietas 39.–57.lapa*), ko attiecīgi Pārvaldes ieskatā nav pamata dzēst.

Kā izriet no lietas materiāliem, parāda daļa, kuras dzēšanu Pārvalde ir atteikusi, ir kārtējo nekustamā īpašuma nodokļa maksājumu parāds, kas izveidojies pēc pieteicējas maksātnespējas procesa pasludināšanas, par laika periodu no 2015.gada 1.aprīļa līdz 2016.gada 30.jūnijam. Proti, pamatojoties uz Pārvaldes 2015.gada 10.februāra maksāšanas paziņojumu par nekustamā īpašuma nodokli 2015.gadam Nr.PIPN-15-214642-mp/PIP-15-213559-AL/5-7, 2016.gada 17.februāra maksāšanas paziņojumu par nekustamā īpašuma nodokli 2016.gadam Nr.PIPN-16-266670-mp/PIP-16-262652-AL/5-7, 2016.gada 30.jūnija maksāšanas paziņojumu par nekustamā īpašuma nodokli 2016.gadam Nr.PIPN-16-315061-mp/PIP-16-262652-AL/5-7, 2017.gada 13.februāra maksāšanas paziņojumu par nekustamā īpašuma nodokli 2017.gadam Nr.PIPN-17-243419-mp/PIP-17-

241509-AL/5-7 un 2017.gada 10.novembra maksāšanas paziņojumu par nekustamā īpašuma nodokli 2016.–2017.gadam Nr.PIPN-17-300495-mp/PIP-17-241509-AL/5-7, ar kuru samazināts aprēķinātais nodoklis par 2016.gada sešiem mēnešiem (jūlija–decembrim) un visu 2017.gadu (*lietas 72., 73., 75.–76., 79.–80., 87.–88.lapa*).

Līdz ar to lietā ir strīds par to, vai pastāv pamats dzēst kārtējo nekustamā īpašuma nodokļa maksājumu parādu, kas radies pieteicējas maksātnespējas procesa laikā, taču nav ietverts saistību dzēšanas plānā.

[9] Likuma "Par nodokļiem un nodevām" 26.panta sestās daļas 5.punkts nosaka, ka [..] pēc maksātnespējas procesa pasludināšanas vai tiesiskās aizsardzības procesa lietas ierosināšanas tiesā nodokļu maksātājs veic visus kārtējos nodokļu maksājumus saskaņā ar nodokļu likumiem. Savukārt saskaņā ar likuma "Par nekustamā īpašuma nodokli" 9.panta pirmo daļu nekustamā īpašuma nodokļa maksātājs saskaņā ar šo likumu ir atbildīgs par nodokļa pilnīgu nomaksāšanu noteiktajā laikā.

Kaut arī nekustamā īpašuma nodokļa samaksas kārtību regulē likums "Par nekustamā īpašuma nodokli", apstākļos, kad ir pasludināts personas maksātnespējas process, jāievēro arī speciālās tiesību normas.

Senāta judikatūrā atzīts, ka Maksātnespējas likuma normas noregulē vairākus ar nodokļu jomu saistītus aspektus un ir uzskatāmas par speciālām iepretim vispārīgajam nodokļu jomas tiesiskajam regulējumam – likumam "Par nodokļiem un nodevām" (*Senāta 2016.gada 7.jūnija sprieduma lietā Nr.SKA-580/2016 11.punkts*).

Oficiālo publikāciju un tiesiskās informācijas likuma 9.pants noteic ārējo normatīvo aktu piemērošanu. No šā likuma panta sestās daļas 2.punkta izriet, ja konstatē pretrunu starp vienāda juridiska spēka vispārējo un speciālo tiesību normu, vispārējo tiesību normu piemēro tiktāl, ciktāl to neierobežo speciālā tiesību norma jeb tajā noteikts vispārējais tiesību normu piemērošanas princips – *lex specialis derogat legi generali*.

[10] Atbilstoši Maksātnespējas likuma 1.pantā noteiktajam minētā likuma mērķis ir veicināt finansiālās grūtībās nonākuša parādnieka saistību izpildi un, ja iespējams, maksātspējas atjaunošanu, piemērojot likumā noteiktos principus un tiesiskos risinājumus.

Maksātnespējas likums paredz kārtību, kādā iesniedzami kreditoru prasījumi pēc parādnieka maksātnespējas pasludināšanas (*73.pants*), kādā šie prasījumi pārbaudāmi (*74.pants*), kā arī kārtību, kādā administrators pieņem lēmumu attiecībā uz iesniegtajiem kreditoru prasījumiem (*75.pants*). Maksātnespējas likuma viens no galvenajiem mērķiem ir radīt skaidrību par kreditora un parādnieka attiecībām, proti, likumdevējs ir paredzējis maksātnespējas pasludināšanas brīdī fiksēt kreditoru saistību apmēru pret parādnieku, iesniedzot administratoram kreditoru prasījumu, tādējādi nodrošinot kreditoriem vienādas iespējas piedalīties maksātnespējas procesā un saņemt savu prasījumu apmierinājumu (*Senāta 2016.gada 31.marta sprieduma lietā Nr.SKC-0003/2016 6.5.apakšpunktu*).

No minētā izriet, ka kreditors var gūt sava prasījuma apmierinājumu vienīgi maksātnespējas procesa ietvaros, pamatojoties uz kreditora iesniegto un administratora atzīto prasījumu. Proti, lai kreditors varētu pretendēt uz sava prasījuma apmierināšanu fiziskās personas maksātnespējas procesa ietvaros, tam saskaņā ar Maksātnespējas likuma 141.pantā noteikto ir jāiesniedz kreditora prasījums. Savukārt, ja kreditors neizmanto savas tiesības iesniegt prasījumu, saistība izbeidzas ar noilguma iestāšanos un šāda saistība nav pakļaujama dzēšanai.

[11] Lietā nav strīda, ka Dome kārtējo nekustamā īpašuma nodokļa maksājumu parāda par laika periodu no 2015.gada 1.aprīļa līdz 2016.gada 30.jūnijam prasījumu nebija iesniegusi kā kreditora prasījumu.

Maksātnespējas likuma 172.panta pirmā daļa paredz, ka izmaksas, kas parādniekam rodas pēc fiziskās personas maksātnespējas procesa pasludināšanas, tiek iedalītas fiziskās personas maksātnespējas procesa tiešajās un netiešajās izmaksās. Saskaņā ar minētā panta ceturtās daļas 2.punktu kārtējie nodokļu un nodevu maksājumi ir fiziskās personas maksātnespējas procesa netiešās izmaksas, kas saskaņā ar panta piekto daļu parādniekam jāsedz no līdzekļiem, ko viņš ir tiesīgs paturēt sev uzturēšanas izmaksu segšanai.

Līdz ar to tiesa secina, ka maksātnespējas procesa pasludināšana vispārīgi neatbrīvo personu no pienākuma maksāt kārtējos nodokļus.

Tomēr attiecībā uz nekustamā īpašuma nodokļa maksājumiem ir būtiski ņemt vērā, ka atbilstoši Maksātnespējas likuma 134.panta otrās daļas 2.punktam pēc fiziskās personas maksātnespējas procesa pasludināšanas parādnieks zaudē tiesības rīkoties ar visu savu mantu, kā arī ar viņa valdījumā vai turējumā esošo trešajām personām piederošo mantu (izņemot mantu, uz kuru nevar vērst piedziņu), un šīs tiesības iegūst administrators.

Savukārt Maksātnespējas likuma 137.panta 1.punkts noteic, ka pēc fiziskās personas maksātnespējas procesa pasludināšanas un bankrota procedūras uzsākšanas administrators atver uz sava vārda kontu kredītiestādē kreditoru prasījumu apmierināšanai bankrota procedūras ietvaros, ja administratoram tiek nodoti naudas līdzekļi saskaņā ar šā likuma 139.panta 2.punktu vai parādnieka maksātnespējas procesa ietvaros ir paredzēta mantas pārdošana.

Līdz ar to atbilstoši Maksātnespējas likumā noteiktajai kārtībai parādnieks pēc fiziskās personas maksātnespējas procesa pasludināšanas un bankrota procedūras uzsākšanas savu mantu, tai skaitā nekustamo īpašumu, nodod administratoram un administrators saskaņā ar Maksātnespējas likuma 137.panta 10.punktu organizē tās pārdošanu, lai no iegūtajiem naudas līdzekļiem segtu kreditoru prasījumus.

[12] Maksātnespējas likuma 148.panta pirmajā daļā paredzēts, ka parādnieks var noslēgt vienošanos par to, ka fiziskās personas maksātnespējas procesa laikā netiek pārdots parādniekam piederošais mājoklis, kas ir ieķīlāts par labu nodrošinātajam kreditoram. Tādā gadījumā no apstākļa, vai konkrētais nekustamais īpašums ir nodots administratoram vai parādnieks to ir saglabājis, ir atkarīgs, no kādiem līdzekļiem tiek segtas ar šī nekustamā īpašuma uzturēšanu saistītās izmaksas, tai skaitā nekustamā īpašuma nodoklis. Proti, ja parādnieks ar nodrošināto kreditoru ir vienojies par mājokļa saglabāšanu, nekustamā īpašuma uzturēšanas izmaksas, tai skaitā kārtējos nodokļu maksājumus, sedz parādnieks no līdzekļiem, ko viņš ir tiesīgs paturēt. Savukārt, ja nekustamais īpašums tiek nodots administratoram atsavināšanai, tad konkrētā nekustamā īpašuma uzturēšanas izmaksas ir uzskatāmas par izdevumiem, kas saistīti ar parādnieka mantas uzturēšanu, un tie tiek segti no mantas pārdošanas rezultātā iegūtajiem līdzekļiem (*Administratīvās apgabaltiesas 2021.gada 25.novembra sprieduma lietā Nr.A420207120 13.punkts*).

Lietā nav strīda, ka Nekustamais īpašums1 un Nekustamais īpašums2 tika nodoti maksātnespējas procesa administratoram pārdošanai izsolē un tie tika arī pārdoti.

Atbilstoši Maksātnespējas likuma 115.panta ceturtajai daļai pēc tam, kad izsolē pārdota parādnieka manta, tiesa apstiprinājusi nekustamā īpašuma izsoles aktu vai pieņēmusi lēmumu reģistrēt īpašuma tiesības uz kreditora vārda, kas ir paziņojis par gribu mantu paturēt, administrators sagatavo aprēķinu, kurā norāda izsoles izdevumus, atlīdzību par izsoles rīkošanu, pievienotās vērtības nodokli, ja izsoles cena ar to apliekama, kārtējos nodokļu maksājumus, kas veicami par šo parādnieka mantu par laikposmu no dienas, kad pasludināts maksātnespējas process, līdz tā mēneša pēdējam datumam, kurā stājies spēkā tiesas nolēmums, ar kuru apstiprināta parādnieka mantas izsole, un kreditoriem izmaksājamo summu.

No minētā tiesa secina, ka maksātnespējas procesa administratoram bija pienākums veikt kārtējos nekustamā īpašuma nodokļa maksājumus par Nekustamo īpašumu1 un Nekustamo īpašumu2, kas aprēķināti līdz izsoles pabeigšanai. Kā izriet no lietas materiāliem, konkrētajā gadījumā maksātnespējas procesa administrators maksājumus nebija veicis pilnā apmērā.

[13] Dome Lēmumā un tiesas sēdē atsaucās uz Maksātnespējas likuma 164.panta pirmo daļu, kas noteic, ka ja parādnieks veicis fiziskās personas saistību dzēšanas plānā noteiktās darbības, pēc šā plāna darbības beigām atlikušās minētajā plānā norādītās šīs personas saistības tiek dzēstas un apturētās izpildu lietvedības par dzēsto saistību piedziņu tiek izbeigtas.

No minētā tiesa secina, ka fiziskās personas maksātnespējas procesā tiek dzēstas tikai saistību dzēšanas plānā iekļautās saistības. Domes ieskatā no normatīvā regulējuma neizriet, ka būtu jādzēš arī visas pārējās saistības, kas šajā plānā nav iekļautas, kaut arī tās ir saistāmas ar nekustamo īpašumu, kas pārdots maksātnespējas procesa laikā.

Kā jau tiesa iepriekš norādīja, vispārējo tiesību normu piemēro tiktāl, ciktāl to neierobežo speciālā tiesību norma. Tiesību normas, pirmkārt, ir tulkojamas sistēmiski, tas ir, noskaidrojot to jēgu kopsakarā ar citām tiesību normām; otrkārt, ir jāievēro to hierarhija un vispārējie tiesību normu piemērošanas principi, tai skaitā *lex specialis derogat legi generali*.

Atbilstoši tiesu praksē nostiprinātajām atziņām, lai konstatētu tiesību normu konkurenci, kas dod pamatu kolīzijas atrisināšanai piemērot speciālo tiesību normu, nevis vispārējo, vispirms ir jākonstatē, ka pastāv divas vai vairākas savstarpēji pretrunīgas tiesību normas, kas konkrētajā gadījumā regulē vienu un to pašu faktisko sastāvu. Ja šāda pretruna starp normām tiek konstatēta, tad vispārējo tiesību normu piemēro tiktāl, ciktāl to neierobežo speciālā tiesību norma (*Senāta 2015.gada 18.augusta rīcības sēdes lēmuma lietā Nr.SKA-506/2015 9.punkts*).

Maksātnespējas likuma 172.panta ceturtās daļas 2.punkts noteic, ka kārtējie nodokļu un nodevu maksājumi ir fiziskās personas maksātnespējas procesa netiešās izmaksas, kas saskaņā ar panta piekto daļu parādniekam jāsedz no līdzekļiem, ko viņš ir tiesīgs paturēt sev uzturēšanas izmaksu segšanai. Savukārt Maksātnespējas likuma 115.panta ceturtā daļa noteic kārtējo nodokļu samaksu, ja nekustamais īpašums tiek pārdots izsolē.

Maksātnespējas likuma 115.panta ceturtā daļas tiesību norma ir speciālā tiesību norma, kas piemērojama konkrētajā gadījumā (sal. *Administratīvās apgabaltiesas 2021.gada 25.novembra sprieduma lietā Nr.A420207120 14.punkts*).

[14] No lietas materiāliem izriet, ka pieteicēja ar 2018.gada 17.septembra iesniegumu vērsās Domē, norādot, ka nepiekrīt Pārvaldes prasījumam pieteicējai kā maksātnespējīgai personai maksāt aprēķināto kārtējo nekustamā īpašuma nodokļa maksājumu parādu par Nekustamo īpašumu Nr.1 un Nekustamo īpašumu Nr.2, jo tie izveidojušies pēc pieteicējas maksātnespējas procesa pasludināšanas. Visi iebildumi par nekustamā īpašuma nodokļa parādu adresējami pieteicējas maksātnespējas procesa administratoram (*lietas 61.–62.lapa*).

Pārvalde 2018.gada 18.oktobra vēstulē Nr.PIP-18-22416-ap, kas adresēta gan pieteicējai, gan maksātnespējas procesa administratoram, vērsa uzmanību, ka pieteicēja ir parādā kārtējos nekustamā īpašuma nodokļa maksājumus par Nekustamo īpašumu Nr.1 un Nekustamo īpašumu Nr.2. Ņemot vērā, ka konkrētais parāds nav iekļauts saistību dzēšanas plānā, Pārvaldei nav pamata to dzēst (*lietas 58.–60.lapa*).

Tiesa norāda, ka Domes rīcībā bija visa nepieciešamā informācija par pieteicējas maksātnespējas procesu, lai varētu savlaicīgi un atbilstoši Maksātnespējas likuma regulējumam īstenot nekustamā īpašuma nodokļa parāda piedziņu. Kā to norādīja Domes pilnvarotais pārstāvis tiesas sēdē, Dome nav risinājusi nekustamā īpašuma parāda piedziņu civiltiesiskā kārtībā (*lietas 162.lapas otrā puse*).

Tiesa uzsver, ka maksātnespējas procesa administratoram bija pienākums samaksāt nekustamā īpašuma nodokli no izsolē iegūtajiem līdzekļiem. Apstāklis, ka Dome un maksātnespējas procesa administrators neveica likumā noteiktās darbības nodokļa parāda atgūšanai un samaksai, nevar kalpot par pamatu saistību noteikšanai pieteicējai. Parādnieks nav atbildīgs par maksātnespējas procesa administratora kā valsts amatpersonas pieļautajām kļūdām. Pieteicējai kā parādniecei nebija pienākuma uzraudzīt maksātnespējas procesa administratora darbību, bet bija tiesības paļauties, ka valsts amatpersonas savus pienākumus pilda atbilstoši likumos noteiktajiem priekšrakstiem.

[15] Apkopojot visu iepriekš minēto, tiesa atzīst, ka pieteikums ir apmierināms, proti, pastāv priekšnoteikumi labvēlīgāka administratīvā akta izdošanai, ar kuru tiktu dzēsts nekustamā īpašuma nodokļa pamatparāds un ar to saistītā nokavējuma nauda pilnā apmērā.

[16] Ja pieteikums pilnībā vai daļēji apmierināts, tiesa atbilstoši Administratīvā procesa likuma 126.panta pirmajai daļai piespriež no atbildētāja par labu pieteicējam viņa samaksāto valsts nodevu.

Kā izriet no lietas materiāliem, pieteicēja ir samaksājusi valsts nodevu 30 *euro* apmērā par pieteikumu par lietas ierosināšanu tiesā. Ņemot vērā, ka pieteikums ir apmierināms, no atbildētājas Rīgas valstspilsētas pašvaldības par labu pieteicējai piespriežama samaksātā valsts nodeva 30 *euro* apmērā, kas ir atlīdzināma no Domes budžeta līdzekļiem.

Valsts nodeva atlīdzināma Ministru kabineta 2013.gada 12.februāra noteikumu Nr.85 "Kārtība, kādā administratīvajā lietā iemaksā, atmaksā un atlīdzina valsts nodevu un iemaksā un atmaksā drošības naudu" 13. un 14.punktā noteiktajā kārtībā.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 246.–251.pantu, 289.–291.pantu, Administratīvā rajona tiesa

nosprieda

apmierināt /pers. D/ pieteikumu.

Uzlikt Rīgas domei par pienākumu viena mēneša laikā no sprieduma spēkā stāšanās dienas izdot labvēlīgāku administratīvo aktu, ar kuru tiktu dzēsts nekustamā īpašuma /adrese A/, /kadastra numurs A/, un /adrese B/, /kadastra numurs B/, nodokļa pamatparāds un ar to saistītā nokavējuma nauda pilnā apmērā.

Piespriest no atbildētājas Rīgas valstspilsētas pašvaldības par labu /pers. D/, /personas kods/, samaksāto valsts nodevu 30 *euro* apmērā, kas atlīdzināma no Rīgas domes budžeta līdzekļiem.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā viena mēneša laikā no tā sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Rīgas tiesu namā.

Tiesnese M. Miķelsone